

Lesnická
a dřevařská
fakulta

Předmět: Užitková tropická dřeva

Obchod s tropickými dřevy CITES – I. část

Mendelova
univerzita
v Brně

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- **Co je CITES?**

- úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- **Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora).**
- úmluva označována také jako Washingtonská konvence

- CITES – účel
  - regulace mezinárodního obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin
  - efektivní ochrana některých druhů před vyhubením v přírodě
  - odchyt či sběr pro mezinárodní obchod je velmi rozsáhlý
  - regulace obchodu je prováděna systémem vývozních a dovozních povolení (tzv. permit)

- CITES
  - vztahuje se na živé organismy
  - či na jakékoli jejich části či výrobky z nich
    - kožešiny,
    - kůže a kosti chráněných zvířat,
    - sošky a řezby ze vzácných dřevin či slonoviny
    - výrobky tradiční asijské medicíny obsahující výtažky z chráněných živočichů či rostlin
    - gurmánské speciality aj.

- CITES
  - živé i mrtvé organismy jsou v rámci CITES oficiálně označovány termínem "exemplář"
  - 178 členských zemí
  - od 1.1.1993 i Česká republika

- CITES I

- zahrnuje na 500 druhů živočichů a 300 druhů rostlin, které jsou bezprostředně ohrožené vyhubením
- mezinárodní obchod s těmito druhy je zakázán a je povolován jen výjimečně (zoologické zahrady, vědecký výzkum...)
- všichni lidoopy (gorila, orangutan, šimpanz), lemuři, pandy, některé druhy medvědů, opic, velcí kytovci, delfíni, řada druhů kočkovitých šelem (gepard, levhart, tygr aj.), oba druhy slonů, nosorožec, řada dravců, jeřábů, bažantů a papoušků, mořské želvy, určité druhy krokodýlů a ještěřů, latimérie
- některé druhy kaktusů a orchidejí, některé palmy a vzácné exotické dřeviny
- *Dalbergia nigra* – palisander

- CITES II
  - zahrnuje na 4 000 druhů živočichů a 25 000 druhů rostlin
  - příloha obsahuje i druhy snadno zaměnitelné za exempláře CITES I.
  - opice, kytovci, vydry a kočkovité šelmy, hroši, pekari, luskouni, řada druhů antilop, nandu pampový, plameňáci, všechny *) druhy dravců, sov, papoušci (s výjimkou andulky, korely a alexandra malého) kolibříci, loskuták, rýžovník aj. ptáci, různé druhy želv, krokodýli, leguáni, varani a hroznýšoví hadi, některé druhy exotických žab a ryb, motýlů, sklípkanů, měkkýšů
  - mořské korály, všechny druhy orchidejí a kaktusů, některé agáve, aloe, sukulentní pryšce, tilandsie a masožravé rostliny, ženšen,
  - *Pericopsis elata* – afrormosia, *Guaiacum* spp. – guajak

- CITES III
  - zahrnuje 220 druhů živočichů a 8 taxonů rostlin
  - jedná se o druhy, které jsou ohroženy mezinárodním obchodem pouze v určitých zemích
  - ochrana na určitých územích
  - příkladem je mrož lední – Kanada
  - *Dalbergia retusa* – palisandr kokobolo (III populace z Guatemaly)

- Ochrana v EU
  - přísnější pro CITES druhy, ale i pro další ohrožené druhy vyskytující se na území EU či druhy, které by mohly ohrozit ekologickou stabilitu a u kterých chce zabránit jejich dovozu na své území.
  - členské země EU proto mají vlastní seznamy CITES druhů (viz. nařízení Komise (EU) č. 1158/2012
  - kategorie A, B, C a D

- Kategorie v EU
  - **A:** druhy CITES I + některé druhy CITES II
  - **B:** druhy CITES II + některé CITES III + druhy ohrožující ekologickou stabilitu
  - **C:** druhy CITES III
  - **D:** neCITES druhy, u nichž EU monitoruje dovoz na své území

- Obchod s CITES druhy
  - k dovozu exemplářů z přílohy A a B (dle legislativy EU) je nutné vývozní povolení CITES ze země původu a dovozní povolení ČR, která jsou předkládána celnímu úřadu při vstupu do EU
  - k dovozu exemplářů z přílohy C a D je nutné při vstupu do EU na celním úřadě vyplnit formulář oznámení o dovozu
  - při dovozu exempláře z přílohy C ze země, která jej zařadila do seznamu CITES, je nutné i vývozní povolení ze země původu.

- Obchod s CITES druhy
  - k dovozu exemplářů z přílohy A a B (dle legislativy EU) je nutné vývozní povolení CITES ze země původu a dovozní povolení ČR, která jsou předkládána celnímu úřadu při vstupu do EU
  - k dovozu exemplářů z přílohy C a D je nutné při vstupu do EU na celním úřadě vyplnit formulář oznámení o dovozu
  - při dovozu exempláře z přílohy C ze země, která jej zařadila do seznamu CITES, je nutné i vývozní povolení ze země původu.

- Exempláře CITES v EU
  - transport exemplářů CITES mezi členskými zeměmi EU není považován za dovoz a vývoz a nejsou proto nutná dovozní ani vývozní povolení
  - druhy z přílohy A je zakázáno jakkoli komerčně využívat (prodávat, nakupovat, inzerovat, vystavovat za peníze, používat je k reklamě apod.)
  - zákaz komerčního využívání druhů z přílohy A neplatí pro uměle vypěstované rostliny, starožitnosti a běžně chované druhy

